

**Ajuntament
de Castelldefels**

PLA DE LLUITA INTEGRAL CONTRA ELS MOSQUITES

INTRODUCCIÓ:

1.- Generalitats dels mosquits

La vida dels mosquits està íntimament lligada al medi aquàtic. Les larves i pupes es desenvolupen a l'aigua i les femelles adultes han de tornar a l'aigua per pondre els ous.

Gairebé qualsevol quantitat d'aigua és bona per al desenvolupament de mosquits, mentre estigui estancada. No fa falta que s'hi mantingui permanentment; n'hi ha prou amb menys d'una setmana, perquè hi pugui aparèixer una nova generació.

Des de la desclosa de l'ou fins que el mosquit és adult poden passar uns 6-7 dies aproximadament. El mosquit adult té un temps mitjà de vida d'un mes, encara que això és molt variable (depenent de l'espècie).

Els mosquits tenen nombrosos enemics naturals. Les larves estan exposades a diferents depredadors, sobretot peixos i larves d'altres insectes. Els mosquits adults són presa d'aràcnids, libèl·lules, ratpenats i ocells insectívors.

2. – La presència de mosquit tigre a Catalunya.

L'any 2004 es van detectar a Sant Cugat i a Cerdanyola del Vallès les primeres poblacions de l'espècie de mosquit *Aedes albopictus*, conegut popularment com a mosquit tigre. La seva dispersió posterior ha estat constant a Catalunya: comarques del Vallès Oriental i Occidental, comarca del Barcelonès, comarca del Maresme, comarca del Garraf, comarca del Baix Llobregat i comarca del Tarragonès. A l'estiu de 2007 ja es va detectar al municipi de Castelldefels la presència significativa de mosquit tigre als barris de la platja.

Les molèsties que causa aquest mosquit són importants, atès que és agressiu per a les persones, té costums diürns i nocturnes, i el seu hàbitat de cria són els petits receptacles d'aigua, ubicats tant als espais públics com als privats. Les larves, que són aquàtiques, colonitzen molts espais, com ara recipients diversos (gerros, galledes, platets sota els testos), desguassos de patis o piscines, embornals, escocells dels arbres, sistemes de drenatge de teulades, bidons sense tapa hermètica, dipòsits subterranis, subsòls inundats, piscines en estat d'abandó, i un llarg etcètera.

Per aquest motiu, l'Ajuntament de Castelldefels i el Consell Comarcal del Baix Llobregat col·laboren des de fa més de 30 anys per tal de minimitzar les molèsties ocasionades pels mosquits.

Les actuacions recomanables segons l'experiència internacional i els coneixements tècnics consisteixen, fonamentalment, en actuacions preventives, com ara la bona gestió de l'aigua i dels objectes a l'aire lliure, i en tractaments larvicides contra els mosquits.

Les aplicacions plaguicides contra els mosquits adults només es realitzen en situacions molt concretes, perquè no constitueixen una solució a curt ni a mitjà termini (l'efecte no s'allarga més d'una setmana i l'abast es redueix a la zona tractada) i poden tenir efectes indesitjables sobre la salut de la població.

Les actuacions per al control integral dels mosquits s'han de fer en els àmbits públic i privat. En el primer, l'Ajuntament té la capacitat de gestió necessària. Tanmateix, el mosquit tigre té una preferència marcada per les petites acumulacions d'aigua, molt presents en l'àmbit privat i, per tant, per controlar-lo és imprescindible la col·laboració de tots els ciutadans i ciutadanes del municipi. La implicació de la ciutadania és un deure cívic que la majoria de nosaltres estem disposats a assumir i no es necessiten coneixements tècnics ni suposa cap càrrega econòmica. Només consisteix a eliminar els llocs amb aigua que es puguin constituir en focus de mosquits.

En conseqüència, les administracions públiques controlen i tracten els espais públics amb aigua estancada que puguin donar lloc a focus de cria i porten a terme els tractaments adulticides que siguin necessaris en moments concrets. Així mateix, aporten als ciutadans i ciutadanes la informació i el suport necessaris per facultar-los per complir el seu deure d'evitar la cria de mosquits a les seves propietats.

3. - Què s'està fent a la via pública. Com es treballa.

La majoria de les molèsties ocasionades pels mosquits al nostre municipi són causades per l'acció de les espècies *Culex pipiens*, més conegut com a mosquit comú, i *Aedes albopictus*, més conegut com a mosquit tigre.

L'eliminació dels mosquits en els focus de cria, és a dir, en fase larvària, és l'estratègia més adequada per controlar-los i la utilitzada fonamentalment pel Servei de Control de Mosquits. Aquestes accions són les més eficaces, però requereixen conèixer exhaustivament el medi i els possibles focus de cria, així com supervisar-los constantment.

L'instrument bàsic de treball del Servei és una cartografia on figuren tots els possibles focus de cria codificats. S'hi inclouen tota mena de llocs amb aigua, permanent o no, ubicats a la via pública, bé es tracti de zones urbanes (embornals, pous sorrers, fonts públiques) o rurals (pous, sèquies, corredors i zones inundables).

Tots aquests llocs són inspeccionats amb la periodicitat necessària pels prospectors del Servei, els informes dels quals donen lloc a les actuacions corresponents dels equips dedicats a aplicar els tractaments.

Allà on els tractaments larvicides no són possibles, pot ser necessari fer-hi tractaments adulticides. Es tracta d'aplicacions plaguicides realitzades sota el compliment de la normativa vigent, que prohibeix la presència de persones a l'àrea tractada durant l'aplicació. Aquesta prohibició impossibilita l'aplicació generalitzada del tractament, atès que no es podria garantir aquesta mesura.

Finalment, i com a eina per conèixer la densitat de mosquits existents al territori, s'utilitzen trampes de captura. Aquests aparells simulen l'activitat metabòlica dels animals i capturen els individus picadors de les proximitats.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES PER A LA LLUITA INTEGRAL CONTRA ELS MOSQUITs

1. En l'àmbit de l'espai públic

L'Ajuntament de Castelldefels, en col·laboració amb el Servei de Control de Mosquits del Consell Comarcal del Baix Llobregat, controlarà els espais públics que puguin constituir punts de cria i ajustarà les seves actuacions a les prescripcions següents:

- 1.1. Prospecció i seguiment del conjunt de llocs amb aigua, permanent o no, del municipi: pous, sèquies, corredores, zones naturals inundables, embornals, rieres i canalitzacions, llacs de laminació.
- 1.2. Tractament larvicida de les acumulacions d'aigua en l'àmbit públic. En aquest àmbit és important assegurar que tots els *embornals* de la xarxa estaran perfectament tractats amb larvicides durant tota la temporada que els mosquits estiguin actius. Per tant, suposarà l'aplicació de 3-4 tractaments al llarg de l'any, des de maig fins a setembre. .
- 1.3. Accions per evitar la presència de mosquits als solars i passatges municipals: desbrossar-los i netejar-los periòdicament (competència de Via Pública, amb comunicació a l'Àrea de Salut i Consum).
- 1.4. Accions per evitar la presència de larves de mosquit en fonts públiques (plaça Astúries, parc de la Granota, parc de la Muntanyeta, pícnic Can Roca). Si les fonts es buidessin, s'ha d'evitar l'existència de bassals. Això requerirà revisions periòdiques i tractaments larvicides.
- 1.5. Accions per evitar l'acumulació d'aigua als escocells de l'arbrat públic, omplint-los amb àrids inerts (competència de Via Pública).
- 1.6. Tractaments insecticides per a mosquits adults en edificis o espais públics, quan les circumstàncies ho aconsellin i es compleixin els requisits tècnics establerts.

2. En l'àmbit de les instal·lacions de vigilància especial

L'Ajuntament de Castelldefels, en col·laboració amb el Servei de Control de Mosquits del Consell Comarcal del Baix Llobregat, controlarà els centres de vigilància especial: escoles, llars d'infants i residències geriàtriques del municipi, centres sanitaris, edificis municipals singulars, instal·lacions esportives municipals i cementiris de la ciutat.

Aquestes inspeccions tindran caràcter preventiu i la finalitat de localitzar tota mena d'acumulacions d'aigua al descobert, per eliminar-les o tractar-les.

3. En l'àmbit de l'atenció a la ciutadania

L'Ajuntament de Castelldefels atendrà les queixes ciutadanes (DCs), a través de la OAC.

Així mateix, realitzarà visites de comprovació a l'habitatge de la persona que efectua la queixa i als seus voltants per tractar de localitzar els focus de mosquits que l'afecten.

Aquestes revisions, què són gratuïtes, seran realitzades pel personal del Servei de control de mosquits o pels agents cívics municipals.

4. En l'àmbit del control administratiu

L'Ajuntament de Castelldefels realitzarà les següents actuacions :

- 4.1. Tramitació d'expedients administratius que requereixin el desbrossament i la neteja de solars o habitatges en estat d'abandonament (competència de Disciplina urbanística, amb comunicació a l'Àrea de Sanitat).
- 4.2. Tramitació d'expedients administratius que requereixin l'eliminació de focus de mosquits ubicats als habitatges i les propietats privades.
- 4.3. Inspecció i control periòdic dels magatzems a l'aire lliure del municipi.
- 4.4. Inspecció i control periòdic dels horts de la localitat.
- 4.5. Realització d'actuacions subsidiàries per part de l'administració.

5. En l'àmbit de la comunicació i la informació

L'ajuntament donarà informació a través de la web municipal de la temàtica de mosquits, donant resposta a les preguntes ciutadanes més habituals i enllaços d'interès.

[Clicar aquí per a obtenir informació sobre mosquits en la nostra web](#)

6. En l'àmbit de la participació i la col·laboració ciutadana

L'ajuntament gestionarà, a través del programa municipal de DCs (*Denúncies Ciutadanes*), les queixes realitzades per la ciutadania relatives a la localització de vivendes i solars en estat d'abandó, de vivendes que només són habitades durant curts períodes de temps, o de propietats privades on s'observin possibles focus de cria (piscines en estat deficient de manteniment, recipients amb aigua no renovada, etc), per tal de realitzar les corresponents inspeccions.

7. En l'àmbit de la actuació particular dins de la propietat privada

Les persones propietàries o posseïdores (per qualsevol títol o a precari) de solars, terrenys, vivendes, obres o activitats econòmiques dins del terme municipal que siguin susceptibles de crear focus de mosquits, hauran d'ajustar les seves actuacions a les indicacions que es descriuen a continuació:

- 7.1. Retirar tots els objectes i contenidors que estiguin a l'aire lliure i presentin concavitats que puguin acumular aigua. Prèviament, caldrà buidar-los.
- 7.2. Els plats dels testos hauran de ser retirats o invertits, i s'utilitzaran només el temps necessari per a la hidratació de la planta (unes hores).
- 7.3. En el cas d'elements fixos i d'objectes que no es puguin retirar, caldrà invertir-los o foradar-ne el fons. Quan això no sigui possible, caldrà revisar-los dos cops per setmana i eliminar-hi qualsevol acumulació d'aigua. Si tampoc això és possible, caldrà que els recipients es mantinguin tapats, mitjançant una tapa hermètica o una tela mosquitera molt prima (malla d'1 mil·límetre).
- 7.4. Quan sigui imprescindible tenir aigua en estructures (desguassos de pluja) o recipients destapats (abeuradors d'animals) caldrà que aquesta aigua es renovi dos cops per setmana, com a mínim. En el cas de basses i fonts decoratives, es recomana la introducció de peixos depredadors de larves de mosquits.

- 7.5. Com a últim recurs, quan no es pugui aplicar cap dels mètodes anteriors, els ciutadans i ciutadanes aplicaran productes larvicides d'ús domèstic dins de l'aigua estancada, amb la periodicitat establerta pel fabricant.
- 7.6. Les piscines s'han de mantenir tot l'any amb el tractament desinfectant habitual. Això garantirà l'absència de qualsevol tipus de mosquit, i hi facilitarà les condicions sanitàries i higièniques necessàries.
- 7.7. Les comunitats de propietaris tindran cura dels dipòsits d'aigua de l'edifici (dipòsits amb bombes d'extracció submergides) així com dels seus sistemes de col·lectors (canaletes de teulada i sifons de pati).
- 7.8. Caldrà evitar l'acumulació d'aigua als forats dels troncs dels arbres situats a l'àmbit privat, cosa que es pot aconseguir reomplint-los amb àrids inerts, com ara sorra.
- 7.9. Els propietaris o gestors dels horts situats al municipi hauran de complir amb especial atenció els preceptes exposats anteriorment, especialment pel que fa als abastiments d'aigua de reg utilitzats (pous, bidons, dipòsits, basses, etc) per tal que no es converteixin en importants punts de cria de mosquits.
- 7.10. Els centres de jardineria a l'aire lliure són punts d'especial risc i els seus propietaris han de posar especial cura perquè a les nombroses safates i testos amb aigua no hi proliferin larves de mosquits, mitjançant l'aplicació rigorosa de les normes exposades.
- 7.11. Els responsables de qualsevol tipus d'obra en construcció (promotors i constructors) en la qual s'acumuli aigua hauran d'evitar que es constitueixin en focus de mosquits.
- 7.12. Els titulars d'activitats comercials o industrials en les quals s'acumulin objectes que puguin omplir-se d'aigua de pluja seran responsables d'evitar que hi apareguin larves de mosquits, seguint els principis exposats d'eliminar, foradar, buidar o tractar.